

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno Christi 1000. Usque Ad Annum 1063

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1761

VD18 90117956

§. X.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66323](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66323)

nemo mortalium Sedis suæ jura neglexisse accusat.

§. X.

Utriusque
Potestatis
confusio.

Ex eo deinde tempore quo Episcopi ad principatum Sæcularem se evectos intellexerunt, atque in partem Regiminis Politici admitti, putarunt, sibi ut Episcopis illa jura convenire, quæ solum ut Principibus competebant. Reges judicare aggressi sunt non solum in tribunali Confessionis secretæ, sed etiam in Conciliis. Reges vero Jurium suorum rudes non obsistebant, quod in Carolo Calvo & Ludovico Ultramarino, ut omittam alios, notavi. Accessit in medio Sæculi octavi Regum consecratio, illa ætate introducta. Quippe cum Episcopi coronam Regibus imponerent, eis Dei nomine Regnum dare videbantur.

Hist. lib.
XLIX. §.
46.
LII. §. 12.
LV. §. 36.

Lib. XI.
§. 29.

Sed jam prius insolentem adversus Dignitatem Regiam molitionem literis mandatam invenio, quam ceteris omnibus antiquiorem puto, tunc nempe peractam, cum Episcopi Wambam, Visigothorum in Hispania Regem, in Concilio Toletano anno sex-

cen-

centesimo octogesimo primo a Regno deposuerunt, prætexentes, quod ei Pœnitentia publica fuisset injuncta, & habitus monasticus collatus, licet incio, nempe ob morbi subitam vim *lib. XLVII. §. 40.* sui ipsius impoti. Secundum exemplum habemus in Pœnitentia Ludovico Pio injuncta; unde Episcopi, qui eam dictaverant, sequi putabant, non licere Pœniti Dignitatem Regiam repetere. At S. Ambrosio in mentem non venit, simile aliquid ex Pœnitentia Theodosii inferre. Quis vero dicere præsumat, S. Ambrosio, viro maximo, constantiam defuisse, qua auctoritatem Ecclesiæ propugnaret, aut scientia Canonum Gothis in Sæculo septimo & Francis in octavo existentibus inferiorem fuisse?

Bonifacius Comes, Africæ præfectus, æmulorum, quos in aula Imperatoris habebat, insidiis ad ultima *lib. XXIV. §. 51. 52. Aug. ep. 220.* consilia impulsus, arma arripit, propriam salutem defensusurus, & a S. Augustino, amico suo, consilium in re subita & ardua expetit. Respondet S. Doctor, salutaria monita ad corrigendos mores

mores tribuit, suadet; potentia sua prudenter & provide uteretur. Quod vero ad bellum, quod susceperat, spectabat, diserte denunciat, suum neutiquam esse hac super re consilia ipsi suggerere, nec decere, ut armorum ullam mentionem faceret. Noverat nimirum S. Augustinus officii sui limites, a quibus nec latum unguem recedere constituerat. Episcopi nostri, longe audacioris consilio, a Ludovici Pii partibus ad filios deficiunt, rebelles ad suscipiendum bellum civile excitant, quod Francorum Imperium pæne evertit. Non deerant, quæ ad defendendam causam suam speciose afferrent; imbecilli animi Principem esse Ludovicum, secundæ uxoris cupiditatibus obnoxium, unde totum Imperium turbaretur. At Episcopos pensare oportuisset, quanta mala ex præcipiti consilio secutura essent, & meminisse, non licere sibi supremo Principi velut humili monacho Pœnitentiam Ecclesiasticam præscribere.

Summi Pontifices jure merito existimantes, tantum sibi, quin & plus, pote-

potestatis esse quam Episcopis, brevi
 etiam Supremorum Principum cau-
 sas, non ut intercessores aut arbitri, *Hist. lib. LI.*
 sed tanquam vi officii & ad id ipsum *§. 24.*
 auctoritate præditi definire cœpe- *LII. §. 1.*
 runt. Quod revera non aliud erat,
 quam coronas, quibus vellent, dispen-
 sare. Ita Hadrianus II. Carolo Calvo
 prohibuit, ne Regnum Lotharii nepo-
 tis sui adiret, nec parum offensus est,
 quod Carolus nihilominus hoc Re-
 gnum occupasset. Memineris vero,
 amice lector, quanto vigore Hincma-
 rus huic Pontifici se objurganti re- *lib. LII. §. 8.*
 sponderit, cum ei nomine Procerum *Hincm. op.*
 Francorum rescriptit; Regna hujus *41.*
 Mundi bello & victoriis, non autem
 Papæ vel Episcoporum excommuni-
 catione parari. Et postea; *rogate*
Papam, ut cogitet, non posse ipsum si-
mul Regis & Episcopi munere defungi,
& Antecessores ipsius Ecclesiam non
Rempublicam rexisse. Item: Officium
Episcopi non est quemquam excommu-
nicationis fulmine ideo ferire, ut cui-
quam Regnum hujus Mundi vel detur,
vel auferatur, nunquam enim persuade-
bit

bit Papa, nos ad Regnum Cælorum pervenire non posse, nisi in terris Regem, quem ipsi nobis dare placuerit, receiverimus.

Hæc itaque ex conjunctione Episcopatus cum Principatu sæculari secuta sunt. Credebatur illis obscuris Ecclesiæ sæculis, præstare Episcopum esse & Principem quam Episcopum non Principem; sed non attendebant, qui ita judicabant, Principem nocere Episcopo, quod hodie in Germania & Polonia satis exploratum est. (*) Hic enim locum habet præclara Regula Hesiodi; magis prodesse dimidium quam totum. Sed quid ego Hesiodum commemoro? habemus ipsius JEsu Christi auctoritatem, docentis, pluris æstimandam esse virtutem

(*) Satis superque fuisset, si Fleurius tanti ponderis materiam problematice proposuisset, rem indefinitam reliquisset, & sententiam non rogatus non pronunciaisset. Inde etiam est, quod a Viro Clarissimo in *Reflex. & Princip. mel. part. III.* in ferendis judiciis temere præceps dicatur. Ceterum Fleurius, ubicunque, sua opinione, veritatem profert, nec Germanis, nec Italis nec Polonis nec, popularibus suis, Gallis parcat,

tutem solam, quam cum divitiis conjunctam.

In ista utriusque Potestatis confusione Sæculares quoque Jurisdictionis suæ limites transgressi sunt. Sæpe Optimates non requisito Episcoporum consensu Presbyteros in Ecclesiis sibi subjectis constituebant. Et Reges jam illa ætate, qua stirps prima in Galliis imperabat, de Ecclesiis Cathedralibus decernere præsumebant, quamvis eodem tempore in Conciliis ipsorum consensu celebratis libertas in Electione Episcoporum statueretur; namque Electionis forma semper servabatur. Doctissimus Florus, Ecclesiæ Lugdunensis Diaconus, scite notat, stante Imperio Romano nec Imperatores, nec Magistratus solitos fuisse sese in Electionem Episcoporum, tam parum ac in ordinationem Presbyterorum, ingerere. Nempe tunc Episcopis potestas sæcularis nulla erat, quam etiam in Imperio Græcorum nunquam obtinuerunt. (*) Verum

Hist. lib. 1.

XXXII.

§. 44. 69.

Concil. Caro.

an. 535. c. 1.

Conc. Aurel.

III. c. 3.

post. Agob.

to. 1. p. 254.

Hist. lib.

XLVI.

§. 47.

(*) Ecce! quod Fleurius in Ecclesia Occidentali

rum in illis Regnis, quæ ex Imperii Occidentalis ruinis exorta sunt, tanta erat Episcoporum potentia, ut Regum interesset, de Episcoporum fide securos vivere. Unde in Electionibus consensus Principis necessario requirebatur. Nam in hac materia Juris fundamentum non in factis, sæpe Juri contrariis, sed in Conciliis, in Legibus & Actis publicis ponendum est. Quæ de Episcopis dixi, etiam servata propositione de Abbatibus accipienda sunt. Hi licet Titulo monasterii viverent & ex consequenti essent monachi, occasione tamen fundorum, quos possidebat Monasterium, ad conditionem Principum se se evectos videbant,

dentali factum non fuisse paulo ante exoptabat, in Orientali non evenit. Episcopi nunquam Principatum sunt consecuti. Quid vero emolumenti inde Ecclesiæ accessit? plane nihil, forsitan econtra plurimum damni. Nam cum nulla vel valde tenuis esset apud Græcorum Imperatores auctoritas Episcoporum & Patriarcharum, quos Sedi Patriarchali pro lubitu imponebant, removebantve, vilescendo Sacerdotio tandem etiam vera Fides in Ecclesia Constantinopolitana interiit.

debant, habebant Vafallos & milites, quos in hostes ducebant, sæpe in Aula versabantur, atque ad Regum Curias & Comitias vocabantur. Hinc iudicabit prudens Lector, quam difficile non solum hujusmodi Abbates, sed etiam ipsorum monachi, quorum aliquos semper itinerum socios habebant, Regulam observare potuerint, quantum eorum absentia Disciplinæ nocuerit, quantam animorum distractionem redditus e Regia creaverit. Cum deinde hujusmodi Abbates-Principes ad suscipiendas multas profectiones & magnos sumptus faciendos divitiis opus haberent, sua, quæ pollebant, auctoritate utebantur, ad obtinendas complures Abbantias, quas deinde, excusso omni conscientiae scrupulo, servabant.

Sed necdum hic stetit abusus. Episcopis Clericisve, quamvis non essent monachi, & proinde Abbatialis Dignitatis incapaces, Monasteria conferebantur; nam Commendæ ultimis demum Sæculis fuere introductæ. Tandem Reges Abbantias etiam

Hist. Eccles. Tom. XIV.

I i

Lai-

Laicis commiserunt, aut sibi ipsis reser-
 varunt, tantusque abusus a Sæcu-
 lo octavo usque ad decimum publice
 viguit. Proceres, nulla alia Institu-
 tione quam Principis gratia muniti,
 monasteria adibant, sedemque ibi cum
 uxoribus & liberis, Vassallis & familia-
 ribus, equis canibusque, figebant, con-
 sumentes maximam fructuum partem.
 Reliqua vero dabant pauculis mona-
 chis, ut saltem aliqua monasterii spe-
 cies esset, ibidem toleratis, quorum
 mores in dies depravabantur.

Idem malum in Oriente grassaba-
 tur, licet ejusdem origo contra Cano-
 nes non pugnasset. Monasteriis ple-
 risque ab Iconomachis, Infensissimis
 Cænobitarum hostibus, destructis,
 Imperatores & Patriarchæ Constan-
 tinopolitani, ut ea restaurarent, eo-
 rundem curam Episcopis aut viris Lai-
 cis potentibus commiserunt, additis
 mandatis; redditus custodirent, Bona
 alienata vindicarent, tecta reficerent,
 monachos congregarent. Atque ejus-
 modi Curatores *Charistarii* diceban-
 tur. Sed post breve tempus, cum
 Tuto-

Hist. l. LIX.

§. 16.

Tutores charitate pleni esse debuissent, facti sunt Domini avari, qui monachos ut mancipia habuerunt, omnes prope redditus ad suum ærarium traxerunt, tandem jus, quod sibi in monasteria compete-
 bat, etiam in alios transferre ausi.

§. XI.

Hos effectus producebant colla-
 tæ Ecclesiis divitiæ, ambitionis Cleri-
 corum & Laicorum avaritiæ perpetuum in omnibus sæculis irritamentum, tunc præcipue, quando Clerici bonis moribus amorem & venerationem populi sibi non conciliant, quando Laicis oneri esse videntur, eaque obsequia spiritualia, quæ Fideles a Clericis, magnas opes possidentibus, expectant, non præstantur. Absoluta necessitas postulat, fundos destinari ad communes pro Religione Christiana sumptus faciendos, quod in omni alia, cujuscunque generis societas sit, requiritur. Necessariæ sunt opes, unde Clerici, Ecclesiis servientes, alantur, ædes extruantur, vel facta tecta conserventur, vestes Sacræ

Ecclesiarum
 Divitiæ.